

Ik had ervoor getekend! door Henny Herps

Mijn verhaal over mijn werkzame leven van 1971- 2011 op het NatLab., zoals het onderzoeksinstituut van Philips in de volksmond werd genoemd.

Maar eerst even een klein aanloopje over hoe het tekenen mijn hele levensloop heeft gekleurd. Al op zeer jonge leeftijd begon ik met vogels tekenen. De reden was eenvoudig, graag wilde ik echte vogels, maar aangezien de financiën en de ruimte niet voorhanden waren, was tekenen een invulling van mijn vogeldroom. Na de lagere school ging ik naar de Mulo (begin jaren zestig), met als doel de kunstacademie, maar helaas de vereiste talenknobbel ontbrak totaal. Het enige pluspunt was het tekenen en wel van pikante dames en die vonden onder de medeleerlingen gretig aftrek. De volgende stap was de LTS en een technische opleiding lag in het verschiet. Ook op de LTS was tekenen voor de schoolkrant een bijna verplichte opgave.

De doorstroming naar de bedrijfsschool van Philips was in 1970 een logisch vervolg. En het onwaarschijnlijke geschiedde, een leermeester vroeg aan mij of ik een portret van zijn vrouw wilde tekenen. Zogezegd, zo gedaan. Op dit voorval kom ik later nog op terug.

Vanuit de bedrijfsschool werd ik geplaatst in de elektronische werkplaats WZ van het NatLab. onder leiding van Frans Verhees en Toon Dingen. Jos Graat nam de begeleiding het eerste jaar op zich. En zo kwam ik dus in 1971 op het NatLab. terecht alsmede drie uitverkorenen van een hele grote groep studenten. Het was een heel bijzonder voorrecht. En een carrière in de elektronica lag in het verschiet. Ach, dat die jongen toevallig leuk kon tekenen, was mooi meegenomen. Een door mij getekend verlovingskaartje van een directe collega werd als grap in het NatLab. op alle prikborden aangeplakt. De prikborden waren in die tijd de informatievoorzieningen voor het personeel. Mijn naam was gevestigd.

Loetje Vlijmen, die in de kelder van WZ op de wikkelafdeling zat, was een kunstenaar. Hij

verdiende echter zijn boterham met het wikkelen van trafo's. Hij versierde de albums bij een afscheid en jubileum. Menigmaal ben ik bij hem op bezoek geweest voor advies op teken- en schilder gebied. Loetje ging met pensioen en het laat zich raden. Henny moest maar in zijn voetsporen treden. En zo begon ik met het illustreren en versieren van receptiealbums en andere leuke memorabilia. Voor een afscheid kwam Toon Dingen bij me of ik een nepcomputer wilde maken. Ga maar naar het vervoer, grote dozen halen en in de stad wat verf kopen. Weggestopt in een ruimte in de kelder van WZ mocht ik mijn kunsten etaleren. Op de zijkant stond de levensloop van een Helmonder, waarbij een kat de hoofdrol speelde.

Tijdens de middagpauzes zat ik altijd te tekenen. Uiteraard zagen mijn collega's dat en vroegen of ze de tekening mochten hebben. Voor een koek uit de kantine gingen ze gretig van de hand.

Mijn diensttijd brak aan en werd in Duitsland gestationeerd. Bij mijn opkomst in Nijmegen zat ik in de kazerne als tijdverdrijf een portret van mezelf te tekenen. Natuurlijk viel dit op. Het was net voor sinterklaastijd, dus zijn heel wat vriendinnetjes aan het thuisfront voorzien van een portret van haar vriendje. In Duitsland was het niet anders. Met een dienstmaat uit Breda, waar ik wekelijks mee meereed, had ik de afspraak gemaakt, 'Ik teken voor hem

opdrachten en daarvoor mocht ik met hem gratis in zijn auto meereizen'. En zo kon ik mijn dienstplichttijd aangenaam al tekenend invullen.

Terug naar het NatLab. Ze waren mij daar nog niet vergeten. Het tekenen tijdens mijn elektronische werkzaamheden ging rustig door. De vraag naar mijn tekentalent werd steeds groter. Zo groot zelf, dat opdrachten onder de mantel van een elektronische opdracht via een interne bon 'legaal' werden uitgevoerd.

Er kwam een dure Multiwire-machine op de afdeling en uiteraard moest die getest worden. Het instellen voor de productie vereiste nogal wat vakmanschap, dus moesten er proefjes worden gemaakt. Wat bleek daaruit? Met die machine kon je leuk tekenen, maar daar diende hij niet voor. Ik bedacht een creatief ontwerp en zo ontstond een leuk cadeau voor collega's die de afdelingen verlieten of jubileerden. Het eerste product dat uit die kostbare machine kwam was een cadeau en niet zo goedkoop ook.

Een vraag van de directie of iemand een leuke cartoon wilde tekenen voor het afscheid van dhr. Teer was een verklaarbaar vervolg. Dat ik deze thuis tijdens werktijd mocht tekenen, verbaasde me al helemaal. En zo kwam van het een het ander.

We schrijven voorjaar 1990 en Hans Brink en Henk Hagenbeuk stonden op een maandagmiddag bij mij aan de werkbank. Dat moment zou voor mij de tijd van een geheel nieuwe werkomgeving op het NatLab. inluiden.

"Of ik interesse had om bij de AV-dienst de functie als computerbeheerder te vervullen?", was de vraag. Hans, zou de AV-dienst onder zijn leiding een nieuwe uitstraling geven. Samen gingen we die middag naar de kelder in WZ om mij inzicht te geven van de toekomstige werkzaamheden. Ik kan me herinneren dat ik daar allemaal kleurpotloden, verf- en tekenmateriaal zag liggen en dacht, hier moet ik wezen.

Henk kende mijn tekenkwaliteiten en dacht zo dat er bij de AV-dienst wel een baantje voor mij lag, dit in het kader van de doorstroming. Henk vertrouwde me toe dat ik een proefperiode zou meedraaien en dat ik dan moest beslissen. Echter in het najaar diende zich Centurion aan en alle plannen voor een degelijk opgezette AV-dienst verdween in de prullenbak. Uiteindelijk bleven er van de groep, die bestond uit zeker 25 personen, er maar vijf over, waarvan ik de enige was die niet geschoold was en ook niet eens bij de afdeling hoorde. Daar zat ik dan tussen de wal en het schip. Zou tekenen wederom mijn redding zijn?

Achteraf gesproken heb ik geen moment spijt gehad van mijn keuze om te blijven en overigens ook niet getwijfeld. Het werk in de elektronische werkplaats deed ik met mijn verstand en had daarvoor geleerd. Bij de AV-dienst was het net andersom, ik deed het werk met hart en ziel, maar had er niet voor geleerd!

Na een aantal bijscholingscursussen en de steun van een grafische collega kreeg ik wel de tijd om de werkzaamheden onder de knie te krijgen. Ik had het grote voordeel doordat ik al jaren op het NatLab. werkte, vele personen kende en daarbij kreeg ik een uitstekende collega die fotograaf was. Sam Bazelmans kwam van de mechanische afdeling en had een soortgelijke weg afgelegd. Met zo'n tweeën vertegenwoordigden wij vier beroepen. Best wel uniek. Het eigengereide netwerk van Applecomputers binnen het grote netwerk van het NatLab had zo zijn specifieke kennis die op de afdeling door allerlei ontslagen helemaal was verdwenen. Hier lag een nieuwe taak voor mij te wachten.

In het begin was het hoofdzakelijk het omzetten van handgetekende grafieken in een digitaal bestand, niet echt werk waar de creativiteit vanaf straalde, maar wel een uitermate geschikt

om het tijdperk van de DTP (Desk Top Publishing) te betreden. Niettemin werd het creatief tekenen later een steeds groter onderdeel van mijn werkzaamheden.

Heel wat uitnodigingen, cartoons, posters, beeldjes, prijzen en awards hebben het daglicht gevonden. Zeker met de uitnodigingen had ik een naam hoog te houden en gezien de vele die hier op de site terug te vinden zijn is een aardige collectie bij elkaar getekend.

Met de Eureka Fair kon ik helemaal losgaan en werden tijdens de brainstormsessie de wildste ideeën geboren. Sjaals, kleding, petjes, buttons en al die jaren kwam het bedenken en ontwerpen van de leukste rekvisieten voorbij. Het gaf die dag een eigen identiteit. Het tekenen van een stripfiguur alias Rick Harwig onttaarde in een serie stripverhaaltjes die de Eureka Fair aankondigde. Het jaar daarop waren het tekenfilmpjes.

Ook Ad Huizer wist me te vinden en stapte op het einde van de dag bij mij binnen of ik niet snel een tekening kon maken, want hij wilde tijdens een zakelijk diner iets leuks doen.

Teun Baller maakte dankbaar gebruik van mijn tekentalenten en met plezier denk ik terug aan de opdrachten die hij me gaf.

Voor een grote inpandige vergaderruimte zonder daglicht in WAG lag de vraag of deze niet wat aantrekkelijker gemaakt kon worden. Een voorstel voor een wandschildering werd goedgekeurd en ik kreeg een week om deze aan te brengen.

Voor de loge van de bewaking alsmede voor de entree van het EMC-gebouw heb ik ter decoratie inspirerende schilderijen gemaakt.

Mijn 25-jarig jubileum kwam in zicht en hoewel ik voor velen iets gemaakt heb ter ere van hun jubileum was ik zelf niet van het fêteren. Dat publieke gedoe was aan mij niet besteed. Maar zomaar voorbij laten gaan wilde ik ook niet. Dus...

Ik wilde allang als wens een heel groot schilderij maken, misschien zou het NatLab dat wel willen honoreren ter ere van mijn jubileum. Het ging niet van een leien dakje en iedereen die iets kon betekenen zag beren op de weg. Een jaar na mijn jubileum leek er van de wens niets terecht te komen en zat ik met een onbevredigd gevoel. Maar daar kwam verandering in toen ik tijdens een pauzewandeling Ivo Mannearts tegenkwam en hij mijn verhaal aanhoorde. Hij stelde voor om naar de directeur te stappen met de wens, maar zorg wel dat je het goed voorbereidt en degelijk onderbouwd. En zo zat ik, vroeg in de morgen, bij Martien Schuurmans in zijn kantoor. De zenuwen gierden door mijn keel. Het resultaat was wel dat mijn wens in vervulling ging en het NatLab. de onkosten vergoeden.

Thuis kon ik aan de slag gaan met een doek van 2x3 meter. Wat een jaar schilderplezier

opleverde. Dat Martien Schuurmans en Gerrit Koel bij mij thuis op bezoek kwamen om het werk te beoordelen vond ik een hele eer. Het grote schilderij kwam in de hal van WB te hangen en werd symbolisch per dm² verkocht. Vele Natlab-medewerkers hebben een deel aangeschaft. De opbrengst ging naar de 'Doe en Wens' stichting. Hoe het verder met het schilderij 'Creativity in Place' vergaat zal de tijd moeten uitwijzen.

Maar het tekenen reikte nog verder. Neem het schilderen van een portret van Henk Hagenbeuk als cadeau voor zijn afscheid. Henk had mij gevraagd voor zijn comité en er kwam tijdens de vergadering de vraag wat doen we voor Henk zijn afscheid. Ik stelde voor een portret van hem te schilderen. En zo nam ik mijn schilderspullen mee naar het NatLab. en daar zat ik in een lege kantoorruimte een portret van hem te schilderen terwijl hij poseerde. Alleen al een verhaal op zich.

De sinterklaasvoordrachten waren van een buitencategorie. Wat Sam en ik hiervoor allemaal gedaan hebben is bijna niet te beschrijven. Direct na de zomervakantie kwamen al de eerste ideeën en gaandeweg richting Sinterklaas-Dovo stapelde zich de opdrachten op. Heel wat wilde ideeën kregen vorm.

Samen met Sam hebben we vele rekwisieten gemaakt. De ‘afgang Koel’ staat me nog levendig bij. Ik reed met hem over de snelweg en hij maakte hangend uit de auto een foto van de bewuste afrit. Het aanpassen van het informatiebord was een fluitje van een cent, evenals het maken van de vreemde eend die op de vijver door een jager aan flarden werd geschoten. Het visspel begon altijd vlak na de vakantieperiode. Paul Zuidweg liep dan bij ons binnen en begon voorzichtig een aantal ideeën vanuit het Vis-college te spuien. Sam en ik hadden dan meestal aan een half woord voldoende en in het geniep gingen we aan de slag. Het leverde altijd de meest creatieve opdrachten op, echt een kolfje naar onze hand. De hond Bello bijvoorbeeld die op het podium moest staan wateren.

Dan de reclame ‘Neem je eigen makelaar mee’. Na afloop heeft de kartonnen beeltenis van Jan Timmer nog lang op de kast gestaan als aandachtstrekker.

De napret was zeker zo leuk. Sint Peter Blanken die het nodig vond om op het hoofdkantoor waar we gegeten hadden aan Hendriks de vrijwel complete voordracht te herhalen.

Hilarisch was het moment toen het complete Viscollege in het Academisch Genootschap hun traditionele afsluitende bijeenkomst hield met een etentje en daar ook toevalligerwijs de hele directie zat te lunchen.

Mijn 40-jarig jubileum in 2010 naderde en wederom wilde ik iets doen voor mijn medemens en het moest iets met tekenen en schilderen van doen hebben. Een verhaal illustreren was allang een wens en dus ging ik aan het schrijven. ‘De Fietswijzer’, werd de titel van het rijk door mij geïllustreerde boekwerk. Nu zorgde ik wel dat het voor de definitieve jubileumdatum klaar was. Peter Wieringa honoreerde mijn inspanningen met een budget, waarmee ik een groot aantal boeken kon laten drukken. Trots was ik, daar hij ook het voorwoord schreef. Frank Toolenaar heeft de teksten geredigeerd, waarvoor ik bijzonder blij was. Mijn directe collega Frans Schraven heeft de opmaak van het boek voor zijn rekening genomen en Sam Bazelmans hield de financiële kant bij. Uiteindelijk ging de verkoop van start en dankzij een aantal hulpvaardige collega’s liep de verkoop op rolletjes en kon een aardig bedrag overgemaakt worden aan de ‘Clinic Clowns’.

Mede op initiatief van Rick Harwig werd er een kunstcommissie aangesteld. Het participeren van de kunstcommissie was een verrijking van mijn dagelijkse werk en de kers op de taart. Maandelijks bezochten we een kunstenaar of kunstbeurs en kochten dan werk aan dat in de gangen van het complex werd opgehangen.

Begin 2011 zit mijn werkzame leven bij Philips Research erop en lonkt de zee aan vrije tijd. Toch werd ik nog verschillende malen benaderd voor wat creatieve opdrachten, wat het contact met Philips Research levendig hield.

Ik kom terug op het verhaal van de leermeester op de bedrijfsschool. De man bleek na 55 jaar naar mij op zoek en via de secretaris van de schildersvereniging kwam hij aan mijn adres. Het contact was snel gelegd en ik ben bij hem op bezoek geweest en zowaar de bewuste tekening hing nog steeds bij hem thuis aan de muur. Hij was razend benieuwd hoe het mij was vergaan en het hele voorgaande verhaal kwam op de proppen. We hebben nog verschillende malen elkaar met een bezoek vereerd en heb van hem en zijn vrouw wederom een portret getekend. En toeval of niet, de leermeester heette ook Hennie.

Van de opgedane grafische kennis uit de Philipstijd heb ik nu nog steeds veel plezier en maak er nog dankbaar gebruik van! Met als hoogtepunt het zelf uitbrengen van een driedelige vreemde vogelatlas. Waarvan ik niet alleen alle illustraties en schilderijen gemaakt heb, maar tevens de teksten geschreven, de opmaak voor mijn rekening genomen en ook de omslag ontworpen heb.

Wanneer ik weer eens in een situatie zit met medekunstenaars of docenten handvaardigheid en we elkaar voorstellen, dan begint iedereen over zijn academietijd en welke opleiding ze hebben gevolgd. Voor mijzelf geef ik als antwoord dat ik niet een specifieke kunstopleiding heb gehad, maar wel gevormd ben op het beste opleidingsinstituut ter wereld dat er bestond, 'het NatLab'. Een praktische opleiding die meer dan veertig jaar heeft geduurd!

Ik had ervoor getekend.

Henny Herps, herpshenny@gmail.com